

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Ing. Petra Šuránka a soudců Mgr. Věry Pazderové, LL.M., M.A., a JUDr. Davida Krysky, Ph.D., ve věci

žalobce: **H. V. T., nar. X**
státní příslušnost Vietnamská socialistická republika
bytem X
zastoupen advokátem Mgr. Štěpánem Svátkem
sídlem Na Pankráci 1618/30, Praha 4

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 3, Praha 7

o **žalobě proti rozhodnutí** žalovaného ze dne 17. 5. 2023, č. j. OAM-50174-13/ZM-2022,

takto:

- I. **Žaloba se zamítá.**
- II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

1. Žalobce se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí, kterým žalovaný zamítl žalobcovu žádost o prodloužení platnosti zaměstnanecké karty podle § 44a odst. 11 ve spojení s § 46e odst. 1 a § 37 odst. 1 písm. a) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“).
2. Důvodem zamítnutí žádosti bylo pravomocné odsouzení žalobce za spáchání úmyslného trestného činu. Tuto skutečnost dokládá trestní příkaz Obvodního soudu pro Prahu 4 (dále jen „obvodní soud“) ze dne 30. 8. 2022, sp. zn. 3 T 100/2022, který nabyl právní moci dne 25. 10. 2022. Žalobce se dopustil přečinu ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 274 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen

„trestní zákoník“) tím, že dne 20. 7. 2022 na pozemní komunikaci v ulici L. v Praze 4 řídil motorové vozidlo, přestože si byl vědom, že po předchozím požití alkoholu není schopen vozidlo bezpečně řídit. Při dechové zkoušce mu bylo naměřeno 1,00 ‰ alkoholu v dechu a při opakované dechové zkoušce 1,15 ‰ alkoholu v dechu. Při následném lékařském vyšetření bylo zjištěno, že v žalobcově krvi se nacházelo nejméně 0,92 g/kg alkoholu, a znaleckým posudkem bylo zjištěno, že v žalobcově krvi se v době řízení nacházelo nejméně 1,14 g/kg alkoholu. Podle obvodního soudu tedy žalobce vykonával ve stavu vylučujícím způsobilost, který si přivodil vlivem návykové látky, jinou činnost, při které by mohl ohrozit život nebo zdraví lidí nebo způsobit značnou škodu na majetku. Obvodní soud proto žalobce odsoudil k peněžitému trestu ve výměře 20 000 Kč a zákazu činnosti spočívajícímu v zákazu řízení motorových vozidel všeho druhu na dobu 18 měsíců.

3. Vzhledem ke skutečnosti, že trestný čin ohrožení pod vlivem návykové látky je úmyslným trestným činem a žalobcovo odsouzení nebylo dosud zahlazeno, byly podle žalovaného naplněny podmínky pro zamítnutí žádosti o prodloužení zaměstnanecké karty.
4. Žalovaný dále konstatoval, že v případě důvodu pro zamítnutí žádosti podle § 37 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců zákon neukládá posouzení dopadů do soukromého a rodinného života. Žalovaný si je nicméně vědom mezinárodních závazků, které mají přednost před zákonem. Žalobce ve svém vyjádření namítl, že se má žalovaný zabývat dopadem do jeho soukromého a rodinného života. Do tohoto práva garantovaného čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) může veřejná moc zasáhnout, pokud tím sleduje legitimní cíl a v rozsahu nezbytném a přiměřeném tomuto cíli. V této souvislosti žalovaný zdůraznil, že důvodem neprodloužení zaměstnanecké karty je spáchání úmyslného trestného činu, což je závažný prohřešek vůči právnímu řádu ČR. Žalovaný přitom neshledal velmi závažný zásah do sféry žalobcova soukromého a rodinného života, který by převážil.
5. Z evidence cizinců žalovaný zjistil, že žalobce má na území ČR manželku a dvě nezletilé děti (nar. 2010 a 2018). Žalovaný připustil, že nemožnost pokračovat v soužití s rodinnými příslušníky na území ČR (nezíská-li žalobce jiný pobytový titul) lze považovat za intenzivní zásah do žalobcova soukromého a rodinného života. Žalobcovi rodinní příslušníci budou stát před volbou, zda se trvale přemístí, nebo budou žalobce pouze navštěvovat ve Vietnamu. K posouzení přiměřenosti zásahu žalovaný uvedl, že obě děti pobývají na území ČR na základě dlouhodobého pobytu za účelem sloučení rodiny teprve od 5. 1. 2022, tedy méně než rok a půl ke dni vydání tohoto rozhodnutí. Žalobcova manželka zde pobývá rovněž na základě dlouhodobého pobytu za účelem sloučení rodiny od 16. 7. 2019, tedy méně než 4 roky. Vzhledem ke krátkosti pobytu žalobcových rodinných příslušníků na území ČR by jejich návrat do Vietnamu neznamenal nutnost těžké reintegrace. Také žalobce pobýval na území ČR menší část svého života, neexistuje proto vážná překážka pro jeho opětovnou integraci v zemi původu. V případě setrvání rodinných příslušníků na území ČR by mohla odpovědnost za děti převzít žalobcova manželka.
6. Dále žalovaný zdůraznil, že tímto rozhodnutím, na rozdíl od vyhoštění, není žalobci stanovena povinnost vycestovat z ČR ani mu není stanovena doba zákazu vstupu a pobytu v ČR. Jakmile bude jeho odsouzení zahlazeno, bude moci v zemi původu požádat o vydání oprávnění k pobytu v ČR. Zásahem do rodinného života by mohl být pouze dlouhodobý zákaz pobytu na území [viz rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“) ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008-71]. Tento závěr podporuje také judikatura Evropského

soudu pro lidská práva (dále též „ESLP“), který dosud shledal porušení čl. 8 Úmluvy téměř výlučně v souvislosti s vyhoštěním (viz rozsudky velkého senátu ze dne 3. 10. 2014, *Jeunesse proti Nizozemsku*, stížnost č. 12738/10, nebo ze dne 23. 6. 2008, *Maslov proti Rakousku*, stížnost č. 1638/03) a opakovaně potvrdil právo států na kontrolu vstupu a pobytu cizinců a absenci povinnosti umožnit cizinci usadit se ve státě, který si vybere. Zásah do žalobcova rodinného a soukromého života proto žalovaný shledal přiměřeným.

II. Obsah žaloby

7. Žalobce namítl, že rozhodnutí žalovaného je nepřezkoumatelné a nezákonné. Žalovaný se nedostatečně vypořádal se žalobcovým vyjádřením k podkladům rozhodnutí a se založenými listinami. Rozhodnutí má podle žalobce také nepřiměřený dopad do jeho soukromého a rodinného života.
8. Podle rozsudku NSS ze dne 14. 3. 2018, č. j. 6 Azs 422/2017-29, musí být namítaná nepřiměřenost rozhodnutí vypořádána i přesto, že aplikované ustanovení takovou podmínku nestanoví, neboť je tato povinnost založena čl. 8 Úmluvy. Kritéria, která má správní orgán zohlednit při posuzování přiměřenosti stanoví § 174a zákona o pobytu cizinců. Z rozsudku NSS ze dne 13. 2. 2020, č. j. 7 Azs 192/2019-28, vyplývá jednoznačný požadavek na posouzení přiměřenosti dopadů do rodinného a soukromého života cizince v případě aplikace § 56 odst. 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců, ale i obecně v případě, že zákon takovou povinnost nestanoví.
9. Žalobce zdůraznil, že spáchaný trestný čin byl ojedinělým excesem z jinak řádného způsobu jeho života. Žalobce plní všechny zákonné požadavky i účel pobytu.
10. Podle žalobce není z napadeného rozhodnutí zřejmé, na základě jakého dokazování žalovaný dospěl k závěru o přiměřenosti. Žalovaný navíc nehodnotil důkazy důsledně a ve vzájemné souvislosti, jak mu ukládá § 50 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“). Neprovedl účastnický výslech žalobce podle § 169 odst. 2 zákona o pobytu cizinců ani nezjišťoval, zda je v možnostech rodiny realizovat rodinný a soukromý život ve Vietnamu, a to s ohledem na pobyt manželky a nezletilých dětí na území ČR.
11. Žalobce dále poukázal na pozměňovací návrh někdejšího poslance Jana Hamáčka k návrhu zákona, kterým se mění zákon o pobytu cizinců (sněmovní tisk č. 203). Z důvodové zprávy vyplývá, že primárním účelem novely bylo „[z]rychlení ukončení pobytu cizince na území v případě bezpečnostních hrozeb a v případě řízení o správním vyhoštění.“ To není případ žalobce. Nemožnost podat proti napadenému rozhodnutí odvolání považuje žalobce za nepřiměřený důsledek. Podle jeho názoru se nejednalo o úmysl zákonodárce.
12. Dále žalobce namítl, že žalovaný zkrátil na právech a oprávněných zájmech žalobcovu manželku a děti, neboť je nepovažoval za účastníky řízení podle § 27 odst. 2 správního řádu. Zrušením pobytového oprávnění zcela jistě dojde k zásahu do jejich práv a povinností. I z tohoto důvodu je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné.
13. Žalobce má tedy za to, že žalovaný nezjistil stav věci tak, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti, jak mu ukládá § 3 správního řádu. Stav spisu neumožňoval učinit závěry, k nimž žalovaný dospěl. Součástí spisu je pouze trestní příkaz sp. zn. 3 T 100/2022, ten však obsahuje pouze zcela základní odůvodnění. Žalovaný vycházel pouze z jeho výroku, což je podle žalobce nedostatečné. Teprve na základě znalosti komplexního spisu bylo možné učinit závěr o tom, jaká byla žalobcova pohnutka a co bylo důvodem jeho jednání, které vyústilo v trestnou činnost. Případně bylo namístě provést účastnický výslech

žalobce. S doloženými listinami a žalobcovou argumentací se žalovaný vypořádal pouze paušálně a nedostatečně. Nereflektoval zejména doložené rodinné a pracovní zázemí. Závěry žalovaného jsou paušální a nekorespondují s obsahem spisu.

III. Vyjádření žalovaného

14. Žalovaný ve vyjádření k žalobě zdůraznil, že bylo vyhověno žádosti žalobcovy manželky o zaměstnaneckou kartu, je tedy plně nezávislá na žalobci. Také obě nezletilé děti mohou na území pobývat na základě povolení k dlouhodobému pobytu za účelem soužití rodiny s matkou. Starší dcera tak může pokračovat ve školní docházce v Jesenici a v případě, že by rodina upřednostnila přestěhování do Vietnamu, může navštěvovat školu tam. Ve Vietnamu navíc již školní docházku absolvovala, neboť na území ČR pobývá teprve od roku 2022. Nepřítomnost žalobce v ČR by jim nezpůsobila ani fatální újmu z ekonomického hlediska, neboť žalobcova manželka je schopna zajišťovat finanční prostředky k pobytu. Pokud žalobce odcestuje do Vietnamu či jiné země, může zajišťovat část finančních prostředků rodiny také na dálku. Vietnam dnes patří k „ekonomickým tygrům“ jihovýchodní Asie. Žalobce je v produktivním věku a neuváděl žádné zdravotní problémy. Žalovaný také připomněl, že žalobce pobývá na území ČR od roku 2017. V roce 2019 za ním přicestovala manželka a na konci roku 2021 jeho nezletilé děti. Konkrétní dopady do soukromého a rodinného života žalobce neupřesnil.
15. Dále žalovaný zdůraznil, že neprodloužení zaměstnanecké karty si žalobce zapříčinil sám svým protiprávním jednáním. Žalobce řídil motorové vozidlo pod značným vlivem návykové látky a jen šťastnou náhodou nezpůsobil vážnou újmu s následkem poškození zdraví jiných osob či cizího majetku. Žalovaný ani nemohl postupovat jinak, neboť zákon o pobytu cizinců mu v tomto případě nedává jinou možnost než žádost zamítnout. Nepostupovat podle zákona by mohl žalovaný pouze tehdy, pokud by hrozilo porušení mezinárodních závazků. V napadeném rozhodnutí žalovaný ovšem odůvodnil, že nezjistil výjimečné okolnosti, které by pro závěr o porušení mezinárodních závazků svědčily. Žalobce ke svému soukromému a rodinnému životu neuvedl žádné specifické okolnosti, neupřesnil, jak jsou jeho rodinní příslušníci na něm závislí, apod. Přítomnost žalobcovy rodiny v ČR ani podíl žalobce na výchově dětí žalovaný nezpochybnil. Vzhledem k absenci bližších tvrzení žalovaný neměl povinnost žalobcův rodinný život podrobněji zkoumat (viz např. rozsudek NSS ze dne 14. 3. 2019, č. j. 1 Azs 367/2018-34).
16. Řízení o prodloužení zaměstnanecké karty je řízením o žádosti, je proto především na žadateli, aby předkládal návrhy a důkazy na podporu svých tvrzení. Žalovaný vycházel z dostupných informací, přičemž další aktivita byla na plně žalobci. Žalobce byl seznámen s podklady rozhodnutí a měl dostatečný čas pro vyjádření.
17. Žalovaný je přesvědčen, že v napadeném rozhodnutí řádně poměřil veřejný zájem na tom, aby na území ČR nepobývali cizinci, kteří spáchali úmyslný trestný čin, se zájmem žalobce na pobytu v ČR. Žalovaný si je vědom složitosti žalobcovy rodinné situace, neprodloužení zaměstnanecké karty však nemá takovou intenzitu jako správní vyhoštění. Navíc, po zahlázení odsouzení bude moci žalobce požádat na Zastupitelském úřadu v Hanoji o dlouhodobý pobyt za účelem sloučení rodiny podle § 42a zákona o pobytu cizinců.
18. K námitce zkrácení práv žalobcovy manželky a dětí žalovaný zdůraznil, že se nejednalo o zrušení zaměstnanecké karty, ale o žádost o její prodloužení. Žalobcova manželka ani děti v průběhu správního řízení nepředkládali žádné návrhy, důkazy či námítky. V žalobě není

ani uvedeno, jak mělo dojít ke zkrácení jejich práv. Jejich dotčení navíc není přímé, jak vyžaduje § 27 odst. 2 správního řádu.

IV. Posouzení žaloby soudem

19. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas (napadené rozhodnutí bylo zástupci žalobce doručeno dne 17. 5. 2023, žaloba byla podána dne 18. 5. 2023), osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny požadované formální náležitosti. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v rozsahu a mezích žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu v době jeho vydání (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.). O žalobě soud rozhodl bez jednání, neboť byly splněny podmínky § 51 s. ř. s.
20. Žaloba není důvodná.
21. Posuzovaná věc se týká zamítnutí žalobcovy žádosti o prodloužení povolení k dlouhodobému pobytu ve formě zaměstnanecké karty podle § 44a odst. 11 ve spojení s § 46e odst. 1 a § 37 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců.
22. Podle § 44a odst. 11 zákona o pobytu cizinců ve znění účinném od 31. 7. 2019 ministerstvo platnost zaměstnanecké karty neprodlouží mimo jiné tehdy, je-li zde důvod pro zahájení řízení o zrušení platnosti zaměstnanecké karty (§ 46e).
23. Podle § 46e odst. 1 zákona o pobytu cizinců ve znění účinném od 31. 7. 2019 platí, že žalovaný zruší platnost zaměstnanecké karty mimo jiné z důvodů uvedených v § 37 téhož zákona. Podle § 37 odst. 1 písm. a) uvedeného zákona ve znění účinném od 10. 5. 2013 žalovaný zruší platnost víza k pobytu nad 90 dnů (a na základě odkazu v § 46e odst. 1 též zaměstnaneckou kartu), jestliže byl cizinec pravomocně odsouzen za spáchání úmyslného trestného činu.
24. Soud souhlasí se žalovaným, že hypotéza citovaného ustanovení byla v případě žalobce bezpochyby naplněna, neboť byl trestním příkazem obvodního soudu ze dne 30. 8. 2022 pravomocně odsouzen za úmyslně spáchaný trestný čin.
25. Jak vyplývá již ze samotného znění § 37 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, pro naplnění jeho hypotézy je podstatné pouze pravomocné odsouzení, a to za spáchání úmyslného trestného činu. Pohnutka pachatele nebo okolnosti, které vedly ke spáchání trestného činu, nejsou relevantní. Rozsudek NSS č. j. 7 Azs 192/2019-28, jehož se žalobce dovolával, ve skutečnosti svědčí v jeho neprospěch. Nejvyšší správní soud totiž výslovně upozornil, že závěry, které učinil ve vztahu k § 56 odst. 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců (požadavek na posouzení intenzity zásahu do života žadatele a na posouzení závažnosti spáchaného trestného činu z hlediska společenské nebezpečnosti), nejsou aplikovatelné v případě § 37 odst. 1 písm. a) téhož zákona, neboť toto ustanovení „*správnímu orgánu nedává prostor pro vlastní úvahu o různých aspektech spáchaného úmyslného trestného činu*“ (blíže viz body 24 a 25 citovaného rozsudku). Ke shodnému závěru, tedy že v případě aplikace § 37 odst. 1 písm. a) nehraje žádnou roli povaha ani typová či konkrétní závažnost úmyslného trestného činu, dospěl Nejvyšší správní soud také např. v rozsudku č. j. 6 Azs 163/2015-47, bod 21.
26. Odsouzení za výše uvedený trestný čin přitom nebylo zahlazeno. Žalobci byl trestním příkazem uložen peněžitý trest a trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel všeho druhu na dobu 18 měsíců. Podle § 105 odst. 5 trestního zákoníku přitom platí, že bylo-li pachateli uloženo více trestů vedle sebe, nelze odsouzení zahladit, pokud neuplyne doba pro zahlazení toho trestu, k jehož zahlazení tento zákon

stanoví dobu nejdelší. Podle § 105 odst. 6 trestního zákoníku se ustanovení odstavce 5 užije přiměřeně též na případ, kdy pachateli bylo uloženo vedle sebe více trestů, u kterých může podle tohoto zákona nastat účinek, že se na pachatele hledí, jako by nebyl odsouzen. Za situace, kdy byly žalobci uloženy vedle sebe dva tresty, mohlo dojít k zahlazení celého odsouzení až zahlazením všech trestů.

27. Přestože se podle § 69 odst. 3 trestního zákoníku hledí na pachatele, kterému byl uložen peněžitý trest za jiný trestný čin než zvlášť závažný zločin, jako by nebyl odsouzen, jakmile byl trest vykonán nebo bylo od výkonu trestu nebo jeho zbytku pravomocně upuštěno, peněžitý trest nebyl jediným trestem, který byl žalobci uložen. Zaplacení peněžitého trestu, které vyplývá z výpisu z evidence rejstříku trestů, proto nemohlo samo o sobě vést k zahlazení odsouzení.
28. Vedle peněžitého trestu byl žalobci uložen též zákaz činnosti ve výměře 18 měsíců. Podle § 74 odst. 2 trestního zákoníku se hledí na pachatele, jako by nebyl odsouzen, byl-li trest zákazu činnosti vykonán. V době vydání napadeného rozhodnutí tento trest vykonán nebyl (trestní příkaz ze dne 30. 8. 2022 nabyt právní moci dne 25. 10. 2022, přičemž napadené rozhodnutí bylo vydáno dne 17. 5. 2023 a téhož dne nabylo právní moci).
29. Soud proto dospěl k dílčímu závěru, že ve vztahu k naplnění hypotézy § 37 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců byl pravomocný trestní příkaz obvodního soudu ze dne 30. 8. 2022 dostatečným podkladem. Účastnický výslech žalobce by na tom nemohl nic změnit. Žalovaný se proto nedopustil porušení § 3 správního řádu, které mu žalobce vytýkal.
30. Druhý okruh žalobních námitek se týká posouzení přiměřenosti dopadu rozhodnutí do žalobcova soukromého a rodinného života. Žalobce především namítá, že žalovaný byl povinen takové posouzení učinit. Z napadeného rozhodnutí je ovšem zřejmé, že posuzování míry dopadu do soukromé a rodinné sféry žalobce se žalovaný věnoval (srov. výše shrnutí v bodech 4 až 7). Konkrétní skutečnosti, které měl žalovaný při tomto posouzení opomenout, žalobce v žalobě nenamítá.
31. V souvislosti s posouzením dopadů do rodinného a soukromého života cizince je třeba zdůraznit, že v případě neprodloužení zaměstnanecké karty z důvodu spáchání úmyslného trestného činu [§ 44a odst. 11 ve spojení s § 46e odst. 1 a § 37 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců] provedl obecný test přiměřenosti již zákonodárce, neboť na rozdíl např. od důvodů uvedených v § 37 odst. 2 téhož zákona nepodmínil aplikaci § 37 odst. 1 posouzením přiměřenosti (viz též § 174a odst. 3 zákona o pobytu cizinců). V běžných případech a v obecné rovině lze totiž předpokládat, že spáchání úmyslného trestného činu bude převažovat nad zájmem cizince na nenarušení jeho soukromého a rodinného života.
32. Takový přístup zákonodárce není ojedinělý a týká se řady ustanovení zákona o pobytu cizinců. Pro tyto případy Nejvyšší správní soud dovodil, že i přes absenci výslovného zákonného požadavku jsou správní orgány povinny s ohledem na mezinárodní závazky vyplývající z čl. 8 Úmluvy výjimečně posoudit přiměřenost zásahu do rodinného a soukromého života cizince, avšak k potenciální aktivaci uvedeného článku musí cizinec ve správním řízení vznést konkrétní námitku nepřiměřenosti zásahu do soukromého či rodinného života. Teprve pak se správní orgán s touto námitkou musí vypořádat (viz např. rozsudek NSS ze dne 12. 12. 2019, č. j. 10 Azs 310/2019-32, bod 13 a judikaturu tam citovanou, nebo výše zmíněný rozsudek č. j. 10 Azs 256/2019-39, bod 15).
33. Ze spisu vyplývá, že žalobce ve vyjádření k podkladům rozhodnutí obecně uvedl, že

žalovaný je povinen se zabývat dopadem případného neprodloužení zaměstnanecké karty do žalobcova soukromého a rodinného života s tím, že na území ČR pobývá jeho manželka a nezletilé děti na základě dlouhodobého pobytu za účelem sloučení rodiny (k tomuto tvrzení připojil kopie oddacího listu, rodných listů dětí a potvrzení žádostí manželky a dětí o prodloužení platnosti jejich pobytu). Jiné vyjádření, v nichž by upřesnil povahu a intenzitu rodinných vazeb, v rámci správního řízení žalobce neučinil. A neučinil tak ani v žalobě.

34. S ohledem na obecnost žalobcova tvrzení týkajícího se jeho rodiny soud považuje odůvodnění přiměřenosti dopadů v napadeném rozhodnutí za odpovídající. Na základě žalobcových tvrzení a údajů evidence cizinců žalovaný v napadeném rozhodnutí nezpochybnil, že žalobcem zmíněnou rodinu tvoří jeho manželka a nezletilé děti (z tohoto důvodu nebylo třeba, aby se blíže vyjadřoval k předloženým rodným listům a oddacímu listu). Žalovaný tedy nezpochybnil existenci a opravdovost rodinného života, vzhledem k závažnosti trestného činu (který spočíval v řízení motorového vozidla pod vlivem návykové látky), jehož se žalobce dopustil, však nepovažoval zásah do žalobcova rodinného života za nepřiměřený, a to mimo jiné i z toho důvodu, že žalobce způsobil tento zásah svým vlastním úmyslným jednáním, žalobcovi rodinní příslušníci zde pobývají pouze krátce (manželka od roku 2019, děti teprve od roku 2022), žalobce ani jeho rodinní příslušníci by neměli mít problém s reintegrací v zemi původu a napadeným rozhodnutím přitom není žalobci ukládán zákaz pobytu v ČR. V podrobnostech soud odkazuje na shrnutí napadeného rozhodnutí výše v rekapitulační části. Toto odůvodnění s ohledem na obsah námitek odpovídá požadavkům standardně kladeným na přezkoumatelnost správních rozhodnutí.
35. V této souvislosti je třeba připomenout, že v řízení o žádosti o prodloužení zaměstnanecké karty leží primární povinnost jednat aktivně na žadateli, nikoliv na správním orgánu (k tomu srov. např. rozsudky NSS ze dne 15. 5. 2019, č. j. 8 Azs 249/2018-57; ze dne 12. 3. 2015, č. j. 9 Azs 12/2015-38; ze dne 4. 11. 2015, č. j. 3 Azs 162/2015-43; ze dne 3. 3. 2016, č. j. 10 Azs 95/2015-36; ze dne 29. 8. 2016, č. j. 7 Azs 99/2016-36; nebo ze dne 15. 11. 2017, č. j. 8 Azs 111/2017-36). To platí i pro posouzení dopadů do soukromého a rodinného života (viz např. výše zmíněný rozsudek č. j. 1 Azs 367/2018-34). Je to totiž právě žadatel, kdo může rodinnou situaci nejlépe osvětlit (k neprovedení účastnického výslechu viz dále body 54 až 59).
36. Závěry žalovaného o přiměřenosti dopadů napadeného rozhodnutí žalobce v žalobě účinně nezpochybnil.
37. Navíc je třeba zdůraznit, že situaci žalobce lze adekvátně řešit prostřednictvím víza za účelem strpění podle § 33 zákona o pobytu cizinců. Zachování zaměstnanecké karty tudíž není jediným prostředkem, kterým je možné zachovat právo žalobce na rodinný a soukromý život. Vzhledem ke zjevnému nesplnění zákonných podmínek pro zachování zaměstnanecké karty [§ 37 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců] je plně postačující, pokud k zachování žalobcových základních práv účinně slouží jiný (byť nižší) pobytový titul, zejm. vízum za účelem strpění.
38. Jak opakovaně konstatoval ESLP, smluvní státy Úmluvy jsou podle mezinárodního práva zásadně oprávněny samy stanovit podmínky vstupu cizinců na své území a pobytu na něm (srov. např. rozsudky ze dne 28. 5. 1985, *Abdulaziz, Cabales a Balkandali proti Spojenému království*, stížnosti č. 9214/80, 9473/81 a 9474/81, bod 67, nebo ze dne 21. 10. 1997,

Boujlifa proti Francii, stížnost č. 25404/94, bod 42). Úmluva cizincům rovněž nezaručuje právo na vstup nebo pobyt v určité zemi. Smluvní státy tak nejsou povinny umožnit cizinci usadit se na jejich území (srov. např. žalovaným zmíněný rozsudek velkého senátu *Jeunesse proti Nizozemsku*, bod 103).

39. V nyní posuzované věci je podstatné, že žalobce, jeho manželka i jejich děti jsou státními příslušníky třetího státu. Článek 8 Úmluvy neukládá státu všeobecný závazek respektovat volbu osob, které nejsou jeho státními příslušníky, ohledně země jejich společného pobytu a umožnit jim přenést si jejich rodinný život na území daného státu. Z judikatury ESLP vyplývá, že podmínky pro použití tzv. extraterritoriálního účinku čl. 8 Úmluvy jsou velmi přísné a mnohdy nestačí ani to, že cizinec v daném státě delší dobu žije a má tam rodinný nebo soukromý život (viz např. rozsudek ze dne 6. 2. 2001, *Bensaid proti Spojenému království*, stížnost č. 44599/98, viz také např. rozsudky NSS ze dne 13. 2. 2019, č. j. 5 Azs 276/2016-48, body 21 a 22, či ze dne 10. 7. 2018, č. j. 1 Azs 205/2018-25, bod 24). Z čl. 8 Úmluvy proto nelze dovodit povinnost respektovat volbu žalobce ohledně země společného pobytu jeho rodiny.
40. Především pak čl. 8 ani jiné ustanovení Úmluvy nezaručuje právo na udělení konkrétního typu povolení k pobytu, pokud řešení nabízené vnitrostátními orgány umožňuje dotčenému jednotlivci bez překážek vykonávat jeho právo na respektování soukromého a rodinného života (srov. rozsudek ESLP ze dne 13. 10. 2016, *B.A.C. proti Řecku*, stížnost č. 11981/15, bod 35). Tento závěr převzal ve své judikatuře i Nejvyšší správní soud (viz např. rozsudek ze dne 29. 12. 2022, č. j. 3 Azs 238/2022-41).
41. V již zmíněném rozsudku č. j. 6 Azs 163/2015-47 Nejvyšší správní soud poukázal také na to, že „povolení k dlouhodobému pobytu [kterým je i zaměstnanecká karta] je omezeno dobou, na kterou bylo vydáno, a uplynutím této doby pozbývá samozřejmě platnosti; nelze pak logicky hovořit o ochraně nějakých nabytých práv nebo oprávněných zájmů, neboť jejich trvání bylo časově podmíněno. To neznamená, že by byla vyloučena aplikace ústavního principu přiměřenosti zásahů do ústavně garantovaných základních práv nebo svobod, např. do práva na respektování soukromého a rodinného života podle čl. 10 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, resp. čl. 8 [Úmluvy], případně do jiných základních práv. Těžko však hovořit o základním právu v souvislosti s neprodloužením povolení k dlouhodobému pobytu; s tím musí každý cizinec počítat. Je-li následně – v důsledku povinnosti opustit území státu – ve hře ohrožení nějakých základních práv (např. práva na život, práva nebýt podroben mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání, nebo koneckonců i práva na respektování soukromého a rodinného života), slouží k jejich ochraně jiné právní prostředky (poskytnutí mezinárodní ochrany, jiné pobytové tituly, např. za účelem strpění pobytu pro existenci překážek vycestování atp.)“ (body 23 a 24, zdůraznění doplněno).
42. V rozsudku ze dne 8. 8. 2022, č. j. 4 Azs 138/2022-46, který se týkal neprodloužení zaměstnanecké karty, Nejvyšší správní soud zdůraznil, že pokud cizinec prokazatelně nesplňuje účel pobytu, nemůže spoléhat na institut soukromého a rodinného života. Navázal tak na svůj rozsudek ze dne 27. 3. 2020, č. j. 5 Azs 320/2019-38, podle kterého je vždy „nutno posuzovat okolnosti konkrétního případu, zde především účel pobytového oprávnění. Pokud stěžovatelka v daném případě prokazatelně nesplňuje účel pobytu, nemůže spoléhat na institut soukromého a rodinného života. V daném případě stěžovatelka účel pobytu neplnila, prodloužení jejího pobytového oprávnění pouze z důvodů soukromého a rodinného života by vedlo ke zcela absurdnímu důsledku. Zákonné podmínky pro prodloužení pobytového oprávnění založené na účelu pobytu – výkonu podnikatelské činnosti – by byly zcela liché, resp.

k prodloužení pobytového oprávnění by postačovalo bez dalšího zohlednění soukromého a rodinného života; takový postup zákon zcela jistě neumožňuje a ani nezamýšlí“ (shodně rozsudek ze dne 29. 5. 2020, č. j. 5 Azs 213/2017-34). Obdobně v rozsudku ze dne 17. 8. 2022, č. j. 10 Azs 348/2020-33, NSS zdůraznil, že je třeba respektovat „i znění a smysl zákona, který stanoví pro získání pobytových oprávnění určité podmínky. NSS proto současně ve své judikatuře dodává, že udělení pobytového oprávnění (tím více trvalého pobytu, který představuje pobytové oprávnění nejvyšší) v situaci, kdy žadatel nesplňuje základní podmínky stanovené zákonem o pobytu cizinců, nelze odůvodnit pouhým odkazem na ochranu jeho soukromého a rodinného života“ (viz bod 13 a judikaturu tam citovanou).

43. Obdobně k této otázce přistoupil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 8. 11. 2022, č. j. 7 Azs 269/2022-27, ve kterém řešil situaci ukončení přechodného pobytu stěžovatelky, která měla na území ČR dítě, jež mělo české občanství a o něž stěžovatelka výlučně pečovala (neprodloužení zaměstnanecké karty, které je předmětem nynějšího řízení, je přitom méně intenzivním zásahem do života cizince než její zrušení). Nejvyšší správní soud shledal, že pokud by byla stěžovatelka nucena opustit ČR, zatímco by dcera zůstala v ČR a nebyla by zde osoba, která by oni pečovala, došlo by k rozporu s nejlepším zájmem dítěte. Pokud by naopak byla dcera fakticky nucena následovat stěžovatelku a vycestovat, došlo by k rozporu s čl. 14 odst. 4 Listiny základních práv a svobod. Ani tyto důsledky však podle Nejvyššího správního soudu neodůvodňovaly opačné rozhodnutí, neboť se stěžovatelka dopustila obcházení zákona, s nímž zákon o pobytu cizinců spojuje právě rozhodnutí o ukončení přechodného pobytu. Podle Nejvyššího správního soudu by bylo nelogické, pokud by stěžovatelce nemohl být pro zásah do rodinného a soukromého života jejího i její dcery ukončen přechodný pobyt, získaný proto, že je matkou občana EU, který své občanství získal obcházením zákona. Nejvyšší správní soud připustil, že k určitému zásahu do rodinného a soukromého života dojde, zdůraznil však, že je nutné zohlednit okolnosti, za kterých k ukončení přechodného pobytu došlo.
44. Nejvyšší správní soud dále zdůraznil, že „ani rozhodnutí o ukončení přechodného pobytu, ani udělení výjezdního příkazu není přímým zásahem do práv stěžovatelky a její nezletilé dcery, neboť nevede k nucenému vycestování z území ČR. Napadené rozhodnutí sice ukončilo dosavadní pobytové oprávnění stěžovatelky, nicméně z něj lze dovodit, že tento ‚výsledek‘ není definitivní.“ Dodal, že „[u]končení přechodného pobytu a stanovení lhůty k vycestování vede k tomu, že cizinci je stanovena určitá doba, po kterou je na daném území ‚tolerován‘ (obdobně působí i samotný výjezdní příkaz). Jakkoliv má vydání výjezdního příkazu vést primárně k přípravě na vycestování cizince z území ČR, nemůže-li cizinec vycestovat, má právo v době platnosti výjezdního příkazu požádat o povolení k přechodnému pobytu, mj. o vízum za účelem strpění pobytu podle § 33 zákona o pobytu cizinců.“
45. Takové řešení má k dispozici bezesporu i žalobce po neprodloužení zaměstnanecké karty, neboť ani z nyní napadeného rozhodnutí nevyplývá jeho nucené vycestování, přičemž obdobně jako v citované věci by podle soudu bylo nelogické, pokud by žalobci nemohla být pro zásah do rodinného a soukromého života zamítnuta žádost o prodloužení zaměstnanecké karty, přestože se dopustil úmyslného trestného činu, s čímž zákon spojuje bez dalšího zamítnutí žádosti, lze-li rodinný a soukromý život dostatečně zabezpečit prostřednictvím jiného institutu. Takovým postupem nemůže dojít k porušení čl. 8 Úmluvy, neboť jak již soud výše zdůraznil, ten nedává cizinci právo na konkrétní typ pobytového oprávnění. Neprodloužením zaměstnanecké karty sice dochází k neudělení pobytového statusu, jeho důsledkem však není vystavení nepřekonatelné bariéry mezi

žalobcem a jeho rodinou.

46. Obdobně k této otázce přistoupil zdejší soud také v rozsudcích ze dne 24. 4. 2023, č. j. 54 A 5/2023-41, ze dne 25. 4. 2023, č. j. 43 A 106/2022-24, nebo ze dne 18. 5. 2023, č. j. 54 A 13/2023-25, na které odkazuje. Lze dodat, že vízum za účelem strpění jako dostatečně účinný prostředek k ochraně základních práv cizince shledal Nejvyšší správní soud i v případě možného porušení závazku *non-refoulement*, který vyplývá mimo jiné z čl. 2 a 3 Úmluvy (viz např. již zmíněný rozsudek č. j. 3 Azs 238/2022-41 nebo rozsudek ze dne 18. 11. 2022, č. j. 3 Azs 235/2022-27). Tím spíše pak je třeba jej považovat za dostatečný prostředek k ochraně práva na rodinný a soukromý život, které není absolutní.
47. Ostatně Ústavní soud nedávno rovněž konstatoval, že „zrušení povolení k přechodnému pobytu představuje podstatně menší zásah do práv cizinců než v případě jejich vyhoštění, neboť není spojeno se zákazem pobytu na území ČR. Stěžovatelka může usilovat o získání jiného pobytového oprávnění na území ČR. Správní orgány i soudy přílehlavě poukázaly na to, že například může podat žádost o udělení víza k pobytu nad 90 dní za účelem strpění jejího pobytu na území ČR podle § 33 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, tedy z důvodu, že jí ve vycestování brání překážka na její vůli nezávislá.“ (usnesení ze dne 3. 5. 2022, sp. zn. I. ÚS 7/22, zdůraznění doplněno). Jak již soud výše uvedl, neprodloužení pobytového oprávnění je méně intenzivním zásahem než jeho zrušení, závěry Ústavního soudu odkazující na řešení pobytového oprávnění prostřednictvím víza za účelem strpění lze proto vztáhnout i na nyní posuzovanou věc.
48. S ohledem na výše uvedené soud uzavřel, že žalobce má k dispozici právní prostředky zajišťující, že nemusí bezodkladně vycestovat do země původu, a tudíž nedojde ani k porušení jeho práva na soukromý a rodinný život ve smyslu čl. 8 Úmluvy, které by s nuceným vycestováním do země původu mohlo být spojeno. Jinými slovy, jediným řešením žalobcovy situace z hlediska dodržení mezinárodněprávních závazků ČR, včetně Úmluvy, není nutně pouze prodloužení platnosti zaměstnanecké karty. V situaci, kdy žalobce svým trestněprávním jednáním zapříčinil, že nesplňuje zákonné podmínky pro toto pobytové oprávnění, bylo zamítnutí prodloužení zaměstnanecké karty v souladu se zákonem.
49. Nad rámec nezbytného odůvodnění soud doplňuje, že z téhož důvodu nehrozí, že by v důsledku napadeného rozhodnutí mohlo dojít k porušení Úmluvy o právech dítěte. K této otázce soud odkazuje zejména na rozsudek ze dne 17. 8. 2020, č. j. 1 Azs 260/2020-27 (body 33 a 39), ve kterém Nejvyšší správní soud zdůraznil, že relevantní judikatura (a to ani rozsudky NSS ze dne 16. 3. 2020, č. j. 5 Azs 404/2019-28, a ze dne 12. 6. 2020, č. j. 5 Azs 343/2019-37) nestanovuje absolutní převahu nejlepšího zájmu dítěte a nevylučuje, aby při posouzení individuálních okolností věci nemohl převážet jiný konkurující zájem. Nejvyšší správní soud poukázal na skutečnost, že nedávná judikatura Ústavního soudu zavedla jistou kategorizaci různých řízení podle intenzity působení nejlepšího zájmu dítěte (nález ze dne 14. 4. 2020, sp. zn. IV. ÚS 950/19). A to od řízení, v nichž se přímo rozhoduje o úpravě práv a povinností dítěte právě jakožto dítěte (řízení o péči o dítě a styku s ním), přes řízení, jejichž účelem je upravit práva a povinnosti dítěte, aniž by se dotýkala statusu dítěte (řízení o soukromoprávních závazcích), po řízení, jejichž účelem není přímo zasáhnout do právního postavení dítěte, ale která mají na dítě zprostředkovaný právní dopad. V těchto kategoriích se pak nejlepší zájem dítěte projevuje různou intenzitou od předního a rozhodujícího kritéria až po „prosté“ vážení s dalšími hodnotami a zájmy.

50. Podle citovaného nálezu patří do třetí kategorie řízení o vyhoštění osoby pečující o dítě (nález sp. zn. IV. ÚS 950/19, bod 52). Rozhodnutí o neprodloužení pobytového oprávnění představuje méně intenzivní zásah než vyhoštění, proto není důvod řadit jej do první či druhé kategorie vymezené Ústavním soudem. U třetí kategorie se přitom podle Ústavního soudu *„otevřít širší prostor pro převážení jiným konkurujícím zájmem než u druhé kategorie, neboť se zde nestřetává jen zájem dítěte na jedné straně a jiný zájem na straně druhé, ale zájem dítěte je jen jedním, byť nepochybně významným, z vícera zájmů různých dalších subjektů, mezi kterými je třeba vyvažovat a které mohou být stejně významné či dokonce významnější“* (nález sp. zn. IV. ÚS 950/19, bod 53).
51. Žalobce ve správním řízení ani v žalobě netvrdil žádná specifika rodinného života a „běžných“ zájmů dětí být osobně vychovávány oběma rodiči, která by případně bylo třeba brát v úvahu a která by mohla převážet zájem státu na tom, aby žalobcova zaměstnanecká karta nebyla prodloužena (srov. výše citovaný rozsudek č. j. 1 Azs 260/2020-27, bod 39, rozsudek NSS ze dne 26. 8. 2020, č. j. 3 Azs 205/2020-48, bod 18, nebo výše zmíněný rozsudek zdejšího soudu č. j. 54 A 5/2023-41). Navíc, jak již soud vysvětlil, zaměstnanecká karta není jediným prostředkem, který umožňuje soužití žalobce s jeho dětmi. Jejich společné soužití může být plně zabezpečeno prostřednictvím víza za účelem strpení (srov. výše odůvodnění k zásahu do rodinného a soukromého života).
52. V této souvislosti soud připomíná též ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu, která zdůrazňuje, že si žalobce *„před pácháním trestné činnosti musel být vědom, že jeho aktivity mohou v případě jejich odhalení zcela jistě negativně zasáhnout nejen jeho samotného, ale též jeho blízké, kteří budou dotčeni jak odloučením v případě stěžovatelova odsouzení a uložení trestu odnětí svobody, tak možným zrušením pobytového oprávnění svého blízkého. Stěžovatel si v této situaci musel být vědom, že je povinen ctít právní předpisy státu, ve kterém dlouhodobě pobývá, jinak se v případě závažného narušování veřejných zájmů České republiky (či jiného státu Evropské unie) vystavuje ohrožení v podobě ztráty pobytového oprávnění, neboť s Českou republikou jej nepojí státoobčanské pouto a není mu tedy garantována možnost na jejím území pobývat bezpodmínečně“* (výše citovaný rozsudek č. j. 6 Azs 161/2020-45, bod 51, obdobně také rozsudky NSS ze dne 1. 4. 2021, č. j. 1 Azs 485/2020-32, bod 13, ze dne 2. 4. 2020, č. j. 6 Azs 32/2020-26, bod 22, ze dne 17. 1. 2020, č. j. 5 Azs 305/2019-59, bod 17, ze dne 30. 3. 2017, č. j. 9 Azs 313/2016-41, ze dne 27. 9. 2019, č. j. 3 Azs 94/2018-32, bod 27, a ze dne 6. 9. 2018, č. j. 7 Azs 279/2018-44, bod 28, ze dne 18. 6. 2015, č. j. 7 Azs 75/2015-34, ze dne 29. 6. 2017, č. j. 2 Azs 65/2017-31, ze dne 14. 3. 2017, č. j. 5 Azs 274/2016-42, nebo výše citovaný rozsudek č. j. 3 Azs 205/2020-48, bod 21).
53. Výše uvedené závěry do značné míry předurčují posouzení důvodnosti ostatních dílčích žalobních námitek.
54. Žalobce namítal, že žalovaný neprovedl jeho účastnický výslech, a to jednak v souvislosti s pohnutkou, která vedla k trestnému činu, a jednak v souvislosti s posouzením přiměřenosti zásahu do rodinného a soukromého života. K nedůvodnosti požadavku na účastnický výslech v souvislosti s objasněním pohnutky trestného činu se již soud vyjádřil výše (viz výše bod 29). Zároveň soud neshledal, že by žalovaný pochybil, pokud neprovedl účastnický výslech k posouzení přiměřenosti zásahu do rodinného a soukromého života.
55. Podle § 169j odst. 1 zákona o pobytu cizinců ve znění účinném od 15. 8. 2017 *„[s]právní orgán může za účelem zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, vyslechnout účastníka řízení“* (zdůraznění doplněno). Již ze samotného znění citovaného ustanovení

tedy vyplývá, že provedení výsledku není nezbytnou podmínkou pro rozhodnutí ve věci.

56. Judikatura Nejvyššího správního soudu považuje provedení výsledku účastníka řízení nebo svědeckých výpovědí v pobytových věcech za výjimečný důkazní prostředek, který se má využít jen tam, kde nelze rozhodné skutečnosti zjistit jiným způsobem nebo kde vyvstane potřeba postavit najisto určité sporné skutečnosti či vyjasnit rozporná vyjádření cizince a jeho rodinných příslušníků. Je pravidlem, že správní orgány v podobných případech často vycházejí jen ze skutečností zřejmých z obsahu úředních evidencí a z toho, co ohledně svých soukromých poměrů písemně sdělí sám dotčený cizinec, přičemž takový postup byl judikaturou správních soudů aprobován jako v zásadě dostatečný (viz např. rozsudek NSS ze dne 11. 5. 2020, č. j. 3 Azs 93/2018-34).
57. K funkci výsledku účastníka řízení se Nejvyšší správní soud vyjádřil také např. v rozsudku ze dne 6. 2. 2014, č. j. 6 As 147/2013-29, kde uvedl: *„Výslech účastníka řízení není určen k tomu, aby při něm účastník uváděl svá tvrzení o rozhodujících skutečnostech, ani aby se touto formou vyjadřoval k jiným provedeným důkazům. K tomu slouží primárně podání, návrhy a jiné procesní úkony účastníka řízení“* (shodně též rozsudek NSS ze dne 30. 7. 2020, č. j. 6 Azs 161/2020-45, bod 33). Obdobně v rozsudku ze dne 28. 8. 2020, č. j. 8 Azs 135/2019-43 (bod 21), Nejvyšší správní soud uvedl, že důkaz výsledkem účastníků je důkazem pouze podpůrné povahy, jehož provedení je namíste především tam, kde dokazovanou skutečnost nelze prokázat jinak. Je proto na účastníku řízení, aby tvrdil, jaké konkrétní skutečnosti mají být jeho výsledkem prokázány a proč je nelze prokázat jinými důkazními prostředky.
58. Z výše uvedeného je patrné, že v pobytových věcech cizinců je účastnický výslech považován za subsidiární důkazní prostředek, nelze-li dokazovanou skutečnost prokázat jinak. V posuzované věci žalovaný nezpochybnil rodinné vazby žalobce a zároveň s ohledem na obecnost žalobcova vyjádření v průběhu správního řízení nevyvstala potřeba podrobnějšího dokazování ohledně rodinného života. Jak již soud výše uvedl, v daném typu řízení je žalovaný povinen zkoumat případný dopad do rodinného a soukromého života pouze ke konkrétní námitce. V žalobě žalobce ani neuvádí, jaké konkrétní skutečnosti měly být výsledkem prokázány. Krom toho, jak již soud výše podrobně rozebral, ani případný závěr o nepřiměřeném zásahu do žalobcova rodinného a soukromého života by nevedl k jinému výsledku řízení, neboť byly splněny podmínky pro neprodloužení zaměstnanecké karty a zároveň žalobce má k dispozici jiné účinné právní prostředky k ochraně jeho základních práv.
59. I bez provedení účastnického výsledku byl skutkový stav zjištěn dostatečně. S ohledem na výše uvedené nebyl žalovaný povinen podrobněji zjišťovat, zda je v možnostech žalobcovy rodiny realizovat rodinný a soukromý život ve Vietnamu.
60. Dále žalobce namítl, že žalovaný zkrátil na právech a oprávněných zájmech žalobcovu manželku a jejich děti, neboť je nepovažoval za účastníky řízení podle § 27 odst. 2 správního řádu. K této námitce soud předně zdůrazňuje, že pokud by žalovaný nejednal s manželkou a dětmi žalobce jako s účastníky řízení, ač tak s nimi jednat měl, jednalo by se o porušení procesních práv pouze těchto osob. V takovém případě by však nedošlo ke zkrácení veřejných subjektivních práv žalobce (srov. § 2 s. ř. s.), tj. k zásahu do jeho právní sféry (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 23. 3. 2005, č. j. 6 A 25/2002-42, č. 906/2006 Sb. NSS). Ustanovení § 65 odst. 1 s. ř. s. vyžaduje buďto *přímý* zásah do právní sféry žalobce nebo alespoň zásah do ní v důsledku porušení *jeho práv* v předcházejícím řízení. Zkrácení procesních práv ostatních účastníků, pokud se oni sami svých práv

nedomáhají, by tak nemohlo být pro závěr o důvodnosti této žaloby dostačující, neboť žalobci zde schází aktivní věcná legitimace. Žalobce proto nemůže být s touto žalobní námitkou úspěšný.

61. Pouze nad rámec rozhodovacích důvodů soud v obecné rovině uvádí, že řízení o zrušení zaměstnanecké karty není navázáno na jiné rodinné příslušníky, jako je tomu např. v případě žádosti o sloučení rodiny nebo v případě žádosti o povolení k pobytu rodinného příslušníka občana EU. Smysl a účel zaměstnanecké karty je především ekonomický. Dotčení rodinných příslušníků držitele zaměstnanecké karty tak bude spíše nepřímé (srov. rozsudek NSS č. j. 2 As 77/2009-33, na nějž odkázal i žalovaný ve vyjádření k žalobě). V nyní posuzované věci nicméně bylo pobytové oprávnění rodinných příslušníků vázáno na pobytové oprávnění žalobce, proto soud oslovil žalobcovu manželku a jejím prostřednictvím též žalobcovy děti s dotazem, zda hodlají uplatňovat práva osoby zúčastněné na řízení, ti však ve lhůtě stanovené soudem a ani ke dni vydání tohoto rozsudku nereagovali. Nadto, jak vyplynulo z vyjádření žalovaného, žalobcova manželka po vydání napadeného rozhodnutí získala sama zaměstnaneckou kartu, na základě níž může na území ČR pobývat nezávisle na pobytovém oprávnění žalobce, a v návaznosti na její zaměstnaneckou kartu pak zde na základě pobytu za účelem sloučení rodiny mohou pobývat také její děti.
62. Soud nepřisvědčil ani námitce, v níž žalobce s poukazem na důvodovou zprávu k novele zákona o pobytu cizinců (sněmovní tisk č. 203) namítl, že vyloučení odvolání touto novelou má nepřiměřené důsledky a nejednalo se podle něj ani o úmysl zákonodárce.
63. Novela, na kterou žalobce odkazuje, byla provedena zákonem č. 176/2019 Sb. s účinností od 31. 7. 2019. Tato novela stanovila, že rozhodnutí uvedená ve výčtu § 168 odst. 3 zákona o pobytu cizinců nabývají právní moci jejich oznámením. Cílem novely bylo vyloučit dvojinstančnost řízení, a tím zrychlit řízení o pobytových oprávněních cizinců především v případech, kdy cizinec spáchal na území ČR úmyslný trestný čin. Úmysl zákonodárce vyloučit odvolání se však do textu zákona řádně nepromítl, a proto Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 20. 8. 2020, č. j. 6 Azs 192/2020-21, č. 4078/2020 Sb. NSS, dovodil, že možnost podat odvolání zůstala novelou provedenou zákonem č. 176/2019 Sb. nedotčena.
64. Zákonodárce však § 168 odst. 3 zákona o pobytu cizinců novelizoval znova, a to zákonem č. 274/2021 Sb. s účinností od 2. 8. 2021. Touto novelou výslovně doplnil, že proti rozhodnutím uvedeným ve výčtu § 168 odst. 3 zákona o pobytu cizinců [mezi něž patří i rozhodnutí vydaná z důvodu uvedeného v § 37 odst. 1 písm. a)] nelze podat odvolání. Proti nyní napadenému rozhodnutí tedy skutečně nebylo možné podat odvolání, ale žalobce se proti němu mohl bránit přímo žalobou ke správnímu soudu, což také včas učinil.
65. K námitce žalobce, že tím došlo k odnětí instance, soud odkazuje na závěry Ústavního soudu, který konstatoval že „soustava přezkumných instancí je výsledkem poměřování na straně jedné úsilí o dosažení panství práva, na straně druhé efektivity rozhodování a právní jistoty“ (nález ze dne 13. 10. 2001, sp. zn. Pl. ÚS 15/01). Je proto v rukou zákonodárce, jak systém opravných prostředků (slovy nálezu – „přezkumných instancí“) nastaví a zda vůbec opravný prostředek uvnitř veřejné správy připustí. Ústavní soud následně výslovně konstatoval, že „absence dvojinstančnosti správního řízení protiústavnost bez dalšího nezakládá“ (nález ze dne 26. 4. 2005, sp. zn. Pl. ÚS 21/04). Z těchto závěrů vyšel i Nejvyšší správní soud ve výše zmíněném rozsudku č. j. 6 Azs 192/2020-21, v němž potvrdil, že dvojinstanční správní řízení není nezbytnou podmínkou ústavnosti procesní úpravy.

66. Žalobce ani neupřesnil, z jakých důvodů považuje vyloučení odvolání za nepřiměřené. Žalobce podal včas žalobu, v níž mohl uplatnit všechny námitky vůči napadenému rozhodnutí. Soud navíc žalobě přiznal odkladný účinek, žalobce tedy po dobu soudního řízení mohl zůstat na území ČR. Skutečnost, že o neprodloužení žalobcovy zaměstnanecké karty bylo rozhodnuto včetně soudního přezkumu pouze cca rok po podání žádosti (dne 21. 7. 2022) v důsledku vyloučení odvolání v kombinaci se lhůtou pro rozhodnutí soudu (§ 172 odst. 10 zákona o pobytu cizinců), nepřiměřenost dopadů vůči žalobci založit nemůže.
67. Závěrem soud dodává, že neprovedl důkaz listinami přiloženými žalobcem k žalobě (kopie oddacího listu, rodných listů dětí, potvrzení o studiu starší dcery na základní škole, cestovního dokladu manželky a mladší dcery a potvrzení, že manželka i děti podali dne 21. 7. 2022, resp. dne 15. 12. 2022 žádosti o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem sloučení rodiny), neboť skutečnosti, které mají potvrzovat, nebyly ve věci sporné.

V. Závěr a rozhodnutí o náhradě nákladů řízení

68. Soud neshledal žalobu důvodnou a nezjistil ani žádnou vadu, k níž by byl povinen přihlédnout z úřední povinnosti, proto žalobu dle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
69. O nákladech řízení účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť nebyl procesně úspěšný. Procesně úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec úřední činnosti nevznikly.

Poučení :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 9. srpna 2023

Mgr. Ing. Petr Šuránek, v. r.
předseda senátu